

บทที่ 4

การนำนโยบายส่งเสริมการปลูกยางพาราไปปฏิบัติ

ยางพาราเป็นสินค้าเกษตรหลัก ในปี พ.ศ. 2530 ทำรายได้เข้าประเทศมากเป็นอันดับสามรองจากข้าวและมันสำปะหลัง (การเงินธนาคาร, 2531 : 150) และในระยะ 4-5 ปีที่ผ่านมาได้ผลิตมันสำปะหลัง เริ่มทวีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นพิจารณาในแง่การส่งออก การสร้างงาน หรือการเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกร กล่าวคือ นับตั้งแต่ปี 2526 มูลค่าการส่งออกยางและผลิตภัณฑ์ขยายตัวเพิ่มขึ้นเป็นลำดับจากมูลค่า 12,406.30 ล้านบาท มาเป็น 20,166.00 บาท ในปี 2530 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 62.5 (การเงินธนาคาร, 2531 : 151)

ในปัจจุบัน (2531) ประเทศไทยมีเนื้อที่ปลูกยางทั้งหมด 8.74 ล้านไร่ ซึ่งร้อยละ 88 อยู่ใน 14 จังหวัดภาคใต้ จังหวัดที่มีการปลูกยางมากเรียงลำดับได้แก่ สงขลา นครศรีธรรมราช ตรัง ยะลา และสุราษฎร์ธานี ในพื้นที่เพาะปลูกยางพาราเหล่านี้ร้อยละ 70 เป็นยางพันธุ์ดี (การเงินธนาคาร, 2531 : 151) ในปี 2530 ประเทศไทย ผลิตยางพาราได้รวม 0.85 ล้านตัน (การเงินธนาคาร, 2531 : 151) ผลผลิตเหล่านี้ส่วนหนึ่งมาจากพันธุ์พื้นเมือง ซึ่งให้ผลผลิตต่ำ เฉลี่ยประมาณ 70 กิโลกรัมต่อไร่ต่อปี และอีกส่วนหนึ่งได้มาจากพันธุ์ดี ซึ่งให้ผลผลิตสูงกว่ายางพื้นเมือง 3 เท่าตัว (กรมวิชาการเกษตรและกรมส่งเสริมการเกษตร, 2529 : 515) ดังนั้นถ้าต้องการปรับปรุงผลผลิตยางให้มากขึ้น ก็จำเป็นต้องเร่งปลูกยางพันธุ์ดี แทนพันธุ์พื้นเมือง และดำเนินการเร่งรัดให้ชาวสวนยางนำเทคโนโลยี เช่น การกรีดยางที่ถูกต้อง การใช้สารเคมีเร่งน้ำยาง การใช้ปุ๋ย การป้องกันโรคหน้ายาง ตลอดจนการปรับปรุงคุณภาพของยางแผ่นและการขยายยางไปใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างกว้างขวาง ด้วยความสำคัญของยางพารา ในฐานะพืชเศรษฐกิจหลักดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมุ่งที่จะศึกษาว่าในการนำนโยบายส่งเสริมการปลูกยางพาราไปปฏิบัติในพื้นที่อำเภอเวียงสระนั้น มีการดำเนินงานอย่างไร เกิดปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานหรือไม่ ในการวิเคราะห์จะอาศัยกรอบความคิดเกี่ยวกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ โดยพิจารณาถึงปัจจัยต่าง ๆ ดังนี้

1. มาตรฐานและวัตถุประสงค์ของนโยบาย ในการนำนโยบายไปปฏิบัติจะต้องมีการกำหนดกรอบและมาตรฐานของนโยบายที่ชัดเจน ประกอบด้วยตัวชี้วัดการปฏิบัติตามนโยบาย เพื่อประโยชน์ในการมอบหมายงาน และการจัดระบบการประเมินผลการปฏิบัติงาน ในการวิเคราะห์นโยบาย สิ่งเสริมการปลูกยางพาราของอำเภอ เวียงสระจะต้องทำความเข้าใจถึงกรอบและมาตรฐานของนโยบาย ซึ่งกำหนดโดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการนำนโยบายไปปฏิบัติจำนวน 3 หน่วยงาน อันได้แก่ กรมส่งเสริมการเกษตร, กรมวิชาการเกษตร และสำนักงานกองทุนส่งเสริมการทําลายยาง ซึ่งในส่วนของกรมส่งเสริมการเกษตรและกรมวิชาการเกษตร ได้มีการปฏิบัติงานร่วมกันตามบันทึกข้อตกลง ในการประสานงานเพื่อพัฒนาการเกษตร ลงวันที่ 28 สิงหาคม 2528 และคำสั่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่ 391/2528 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการประสานงานวิจัยและส่งเสริมการเกษตร ลงวันที่ 27 กันยายน 2528 รวมทั้งได้แต่งตั้งคณะกรรมการเฉพาะกิจขึ้น เพื่อกำหนดแผนหลักในการประสานงานวิจัยและส่งเสริมการเกษตรตามชนิดของพืช ด้กษณะงานและขั้นตอนที่จำเป็นของการปฏิบัติงาน ในส่วนของนโยบายส่งเสริมการปลูกยางพารา นั้น กรมวิชาการเกษตร และกรมส่งเสริมการเกษตรได้ร่วมกันกำหนดนโยบายสำหรับปีงบประมาณ 2530-2534 ดังต่อไปนี้ (กรมวิชาการเกษตรและกรมส่งเสริมการเกษตร, 2529 : 521-523)

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาการผลิตยางพาราให้ได้ปริมาณและคุณภาพตรงกับความต้องการของตลาด
2. พัฒนาเทคโนโลยีการผลิตยางพาราให้ก้าวหน้าและเหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมการเกษตร ลดต้นทุนการผลิต เพิ่มผลผลิต และปรับปรุงคุณภาพผลผลิต
3. เพิ่มรายได้ของเกษตรกรชาวสวนยางจากการปลูกพืชแซม การเลี้ยงสัตว์ ในสวนยาง ตลอดจนการใช้ประโยชน์จากไม้ยางพารา

ในด้านแผนการดำเนินงานได้กำหนดไว้ดังนี้

1. ด้านการวิจัย
 - ส่งเสริมงานวิจัยบางชิ้นพื้นฐานและขั้นประยุกต์ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการทำสวนยางของประเทศให้กว้างขวาง โดยเน้นการแก้ปัญหาเร่งด่วนของเกษตรกรชาวสวนยางเป็นหลัก

- สนับสนุนให้มีการวิจัยเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมการแปรรูปและปรับปรุงคุณภาพยางให้เหมาะสมกับความต้องการของตลาด
- สนับสนุนให้มีการวิจัยเพื่อหาวิธีการรักษาคุณภาพการใช้ประโยชน์จากใบยางพารา
- สนับสนุนให้มีการศึกษาภาวะเศรษฐกิจการยางอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนศึกษาหาแนวทางการจัดระบบการตลาดยางที่เหมาะสมของประเทศ

2. ด้านส่งเสริม

- เร่งรัดการปลูกยางพันธุ์ดีแทนยางพันธุ์เก่าที่ได้ผลผลิตต่ำให้ได้ตามเป้าหมายที่กำหนดเพื่อเพิ่มผลผลิตยางให้สูงขึ้น
- สนับสนุนให้มีการปลูกยางพาราแทนพืชไร่ที่ทํารายได้น้อยหรือมีปัญหาการตลาด เช่น มันสำปะหลัง
- กำหนดพื้นที่ซึ่งมีความเหมาะสมเพื่อเร่งรัดส่งเสริมให้เกษตรกรชาวสวนยางนำเทคโนโลยีต่าง ๆ เช่น การกรีดยางที่ถูกต้อง การใช้สารเคมีเร่งน้ำยาง การใช้ปุ๋ย การป้องกันโรคหน้ายาง ตลอดจนการปรับปรุงคุณภาพยางแผ่นและการขายยาง ฯลฯ ไปใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างกว้างขวาง เพื่อเพิ่มรายได้ให้สูงขึ้น
- สนับสนุนการถ่ายทอดเทคโนโลยีเกี่ยวกับเรื่องยาง ไปสู่เกษตรกรและผู้เกี่ยวข้อง โดยการฝึกอบรม สาธิต และวิธีการเผยแพร่อื่น ๆ
- ส่งเสริมและสนับสนุนการปลูกพืชแซมระหว่างแถวยาง เพื่อเป็นการเสริมรายได้แก่เกษตรกร
- สนับสนุนให้มีการใช้ยางพารา และไม้ยางพาราในอุตสาหกรรมภายในประเทศให้เพิ่มมากขึ้น เพื่อทดแทนการนำเข้าและเพื่อการส่งออก

ส่วนในด้านกาหนดนโยบายของสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยางนั้น ก็ได้กำหนดแผนงานสงเคราะห์ไว้อย่างชัดเจนเช่นกัน โดยได้ตั้งวัตถุประสงค์แนวนโยบายและเป้าหมายไว้ดังนี้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อโค่นยางพันธุ์เก่าแล้วปลูกแทนด้วยยางพันธุ์ใหม่ ในอัตราสม่ำเสมอของการเพิ่มผลผลิต
2. เพื่อให้ส่วนปลูกแทนได้ขนาดตามระยะเวลาที่กำหนด
3. เพื่อให้ส่วนทันการส่งเคราะห์ได้ตามที่กำหนดทั้งปริมาณและคุณภาพ
4. เพื่อให้เจ้าของส่วนส่งเคราะห์มีความตื่นตัว และสามารถบำรุงรักษาส่วนตามหลักวิชาการ
5. เพื่อเพิ่มรายได้ในระหว่างการปลูกแทนและก่อนการปลูกแทน
6. เพื่อให้เกษตรกรสามารถมีสิทธิได้รับการส่งเคราะห์ด้วยการปลูกยางพันธุ์ใหม่ในแหล่งที่เหมาะสมตามที่กรมวิชาการแนะนำ

นโยบาย

1. จะส่งเสริมให้เจ้าของส่วนยางที่ขาดการปลูกแทนเพิ่มขึ้นตามที่ควรจะเป็น โดยให้ความสำคัญอันดับแรกกับยางพื้นเมือง โดยใช้วิธีการบริหารการส่งเคราะห์ ประชาสัมพันธ์และส่งเสริม
2. จะให้เจ้าของส่วนยางบำรุงรักษาสวนส่งเคราะห์ให้เป็นไปตามระเบียบและหลักวิชาการที่กำหนด
3. จะปรับปรุงระเบียบปฏิบัติให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์
4. จะนำเทคโนโลยีใหม่ๆ มาใช้ในงานการส่งเคราะห์ปลูกแทน
5. จะจัดวัสดุส่งเคราะห์ซึ่งจำเป็นในการปลูกแทน ให้สอดคล้องความต้องการและตามกำหนดเวลา
6. จะดำเนินการและส่งเสริมให้ปลูกพืชคลุม พืชแซมที่เป็นพืชเศรษฐกิจในส่วนส่งเคราะห์
7. จะสนับสนุนให้มีการปลูกใหม่ด้วยยางพันธุ์ดี ในพื้นที่แหล่งปลูกยางได้และเหมาะสมในการปลูกยางตามที่กรมวิชาการ เกษตรได้ทดลอง เป็นผลสำเร็จ
8. จะสนับสนุนการลดช่วงเวลาที่ต้นยางปลูกแทนยังไม่ให้ผลผลิต โดยมุ่งเน้นให้เจ้าของส่วนปลูกแทนดำเนินการเองทุกวิถีทาง

9. จะสนับสนุนให้ลดความสูญเสีย อันเกิดจากการที่ต้องปลูกใหม่เป็นจำนวนมากเกินไป โดยการให้ชาวสวนปลูกแทน เป็นผู้ดำเนินการเอง
10. จะบริหารการให้การส่งเสริมโดยผ่านสื่อมวลชนและผู้เกี่ยวข้องต่าง ๆ

เป้าหมาย

1. จะให้มีการปลูกแทนด้วยยางพันธุ์ดีปีละ 312,500 ไร่ ตั้งแต่ปี 2528-2532 โดยให้การรับค่าขอรับการส่งเสริมตั้งแต่ปีงบประมาณ 2530 ปีละ 434,300 ไร่ และอนุมัติปีละ 347,000 ไร่ กระจายไปตามท้องที่ต่าง ๆ ตามกลุ่มเป้าหมายขนาดพื้นที่ และกลุ่มเป้าหมายอย่างทั่วถึง
2. จะให้ส่วนปลูกแทนที่มีการส่งเสริมปีละ 98.5% ของเนื้อที่ปลูกแทนที่ถึงกำหนดล้มคร่าที่จะมีการส่งเสริม
3. จะให้ส่วนที่อยู่ระหว่างการให้การส่งเสริมมีความเจริญเติบโตของพืชที่ปลูกแทนเป็นไปตามที่สำนักงานกำหนด
4. จะจัดเตรียมให้มีวัสดุส่งเสริมและวัสดุปลูกให้มีเพียงพอตามชนิด และเวลาที่ต้องใช้
5. จะจัดการดำเนินการบริหารการส่งเสริมที่เกี่ยวข้องกับ
 - 5.1 ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อมวลชน จัดทำข่าวในหนังสือพิมพ์ จัดทำรายการวิทยุและโทรทัศน์
 - 5.2 แลกเปลี่ยนข้อที่ประชุม/ชุมชน (เข้าร่วมประชุม ชุมชนและแลกเปลี่ยนข้อที่ประชุมกับหมู่บ้าน ฯลฯ)
 - 5.3 จัดนิทรรศการในงานเทศกาลต่าง ๆ
 - 5.4 โฆษณาด้วยแผ่นภาพ (จัดทำโปสเตอร์ติดในที่ชุมชน จัดทำลัทธิเกอร์สำหรับติดในที่ชุมชน/ยานพาหนะ)
 - 5.5 ข่าวกองทุน ออกหนังสือข่าวกองทุนรายสามเดือนแจกจ่ายผู้รับการส่งเสริม

นอกจากสำนักงานกองทุนส่งเสริมการทำการยางจะได้ออกนโยบาย และเป้าหมายของตนแล้ว ระหว่างกรมส่งเสริมการเกษตรกับสำนักงานกองทุนฯ ได้มีบันทึกช่วยจำระหว่าง 2 หน่วยงานในเรื่องการประสานงานเกี่ยวกับยางที่ทำการส่งเสริมอีกดังนี้ (หนังสือที่ ลฎ 0010/ว. 396

ลงวันที่ 7 มกราคม 2530) ดังนี้

1. ตามโครงการเร่งรัดการปลูกยางแทนระยะที่ 3 (2530-2533) สำนักงานกองทุนได้ขยายเวลาดูแลสวนยางส่งเคราะห์จากเดิมอีก 2 ปี เป็น $7\frac{1}{2}$ ปี
2. สำนักงานฯ จะแจ้งรายชื่อพร้อมที่ตั้งสวนที่พ้นการส่งเคราะห์ให้สำนักงานเกษตรท้องที่ทราบล่วงหน้า 2 ปี เพื่อประกอบการทำแผนอบรม
3. กรมส่งเสริมการเกษตรเป็นผู้รับผิดชอบอบรมเจ้าของสวนยางพ้นการส่งเคราะห์ทุกราย
4. สำนักงานกองทุนตกลงกำหนดเงื่อนไขว่า สวนยางที่พ้นการส่งเคราะห์จะต้องได้รับการอบรมตามข้อ 3 และมีเอกสารรับรองการผ่านการฝึกอบรมด้วย

นอกจากสำนักงานกองทุนส่งเคราะห์การทำสวนยาง ได้มีการกำหนดนโยบายและเป้าหมายในระดับประเทศไว้อย่างชัดเจนแล้ว ในระดับจังหวัดและอำเภอก็ได้มีการกำหนดเป้าหมายในการปฏิบัติงานไว้อย่างชัดเจนด้วย ในกรณีอำเภอเวียงสระได้กำหนดเป้าหมายของพื้นที่ที่จะทำการปลูกแทนต้นยางเก่าด้วยยางพันธุ์ดีในปีงบประมาณ 2531 จำนวน 323 แปลง คิดเป็นพื้นที่ 3,585 ไร่ (หนังสือที่ กษ. 2022/663 ลงวันที่ 16 มีนาคม 2531)

ดังนั้นในเรื่องมาตรฐานและวัตถุประสงค์ของนโยบายส่งเสริมการปลูกยางพาราแม้จะมีหน่วยงานที่รับผิดชอบในการกำหนดนโยบายถึง 3 หน่วยงานแต่เมื่อพิจารณาถึงกรอบและวัตถุประสงค์ของนโยบายแล้ว จะเห็นได้ว่ามีการกำหนดไว้อย่างชัดเจน ในการวัดและประเมินผลตลอดจนการรายงานผลที่ได้กำหนดไว้เป็นขั้นตอน มีความรัดกุมและเป็นประโยชน์แก่การตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน (หนังสือที่ กษ. 2022/663 ลงวันที่ 16 มีนาคม 2531) จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ของสำนักงานการเกษตรอำเภอ และเจ้าพนักงานสำนักงานกองทุนส่งเคราะห์การทำสวนยางจำนวน 7 คน ทุกคนมีความเห็นว่า นโยบายส่งเสริมการปลูกยางพารามีความชัดเจนเป็นประโยชน์แก่การนำนโยบายไปปฏิบัติ

2. ทรัพยากร ฮันได้แก่ จำนวนงบประมาณ อุปกรณ์ เครื่องมือ และแรงจูงใจ ซึ่งได้จัดสรรให้ ในการนำนโยบายไปปฏิบัติ การขาดแคลนทรัพยากรย่อมเป็นอุปสรรคต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ ในด้านทรัพยากรของการนำนโยบายส่งเสริมการปลูกยางพาราไปปฏิบัติมีปรากฏว่าได้รับการสนับสนุนอย่างเต็มที่ ดังจะเห็นได้ว่าในปีงบประมาณ 2529 สำนักงานกองทุนส่งเคราะห์การทำสวนยาง มีรายได้จากการเก็บเงินส่งเคราะห์ตามพระราชบัญญัติกองทุนการทำสวนยางเป็น

เงิน 859.37 ล้านบาท ได้รับอนุมัติงบประมาณเพื่อการปลูกแทนจำนวน 1,777.39 ล้านบาท งบประมาณเพื่อการบริหารงานจำนวน 332.15 ล้านบาท รวม 2,109.90 ล้านบาท มีบุคลากรทั่วประเทศจำนวน 2,159 คน เฉพาะสาขาอำเภอเวียงสระมีพนักงานทั้งสิ้น 22 คน มีเขตดูแลรับผิดชอบในพื้นที่อำเภอเวียงสระ อำเภอพระแสง และกิ่งอำเภอชัยบุรี เฉพาะอำเภอเวียงสระในเดือนเมษายน 2531 สำนักงานกองทุนมีผลงานที่อยู่ในความรับผิดชอบจำนวน 14,348 ไร่ ได้รับการสนับสนุนในด้านทรัพยากรและกำลังคนอย่างเพียงพอ (หัวหน้าสำนักงาน, สัมภาษณ์) พนักงานของสำนักงานกองทุนฯ และได้รับเงินเดือนมากกว่าข้าราชการ (สำเร็จ ด้ตรยลาวิล, สัมภาษณ์) นอกจากนี้ยังมีได้ผลประโยชน์อื่น ๆ เช่นได้แก่เบี้ยเลี้ยงและค่าน้ำมันรถอีกด้วย ในด้านของเจ้าหน้าที่ของสำนักงานเกษตรอำเภอ ก็ได้รับการสนับสนุนด้านงบประมาณอย่างเพียงพอ ข้าราชการนอกจากจะได้เงินเดือนปกติแล้ว ยังได้รับเบี้ยเลี้ยงอีกประมาณเดือนละ 700 บาท และค่าน้ำมันรถอีกประมาณ 350 บาท (บุศล ไกรรอด, สัมภาษณ์) ดังนั้นจะเห็นได้ว่าในด้านการสนับสนุนทรัพยากรเพื่อนำนโยบายไปปฏิบัตินั้นได้มีการกำหนดไว้ล่วงหน้าอย่างรอบคอบทำให้เกิดแรงจูงใจแก่ผู้ปฏิบัติงานและส่งผลให้การนำนโยบายไปปฏิบัติบรรลุเป้าหมาย (สถาปนวิสัย บาง 2531, Office of The Rubber Replanting Aid Fund 1983)

3. การติดต่อสื่อสารระหว่างหน่วยงาน หมายถึงการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้กำหนดนโยบายและผู้ปฏิบัติตามนโยบายเกี่ยวกับมาตรฐานและวัตถุประสงค์ของนโยบายรวมถึงแนวทางในการปฏิบัติตามนโยบาย ในการติดต่อสื่อสารจะต้องคำนึงถึงความชัดเจน ความถูกต้องและความรวดเร็ว เพราะประสิทธิภาพของการนำนโยบายไปปฏิบัติขึ้นอยู่กับความเข้าใจของผู้ปฏิบัติว่าตนเองมีฐานะและบทบาทอย่างไร ในกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติเมื่อพิจารณาประเด็นของการสื่อสารนั้น เนื่องด้วยนโยบายส่งเสริมการปลูกยางพาราเป็นนโยบายที่ดำเนินการติดต่อกันเป็นเวลาประมาณ 30 ปี (สำเร็จ ด้ตรยลาวิล, สัมภาษณ์) ดังนั้นนโยบายนี้จึงต่อเนื่องมาเป็นเวลานาน การติดต่อสื่อสารระหว่างหน่วยงานจึงดำเนินไปด้วยความราบรื่น ประกอบกับในการประสานงานระหว่างหน่วยงานก็ได้จัดทำบันทึกข้อตกลงในการดำเนินงานไว้อย่างชัดเจน ดังจะเห็นได้ในกรณีเรื่องการประสานงานเกี่ยวกับส่วนงานห้ามการล่าเคราะห์ (หนังสือที่ ลฎ 0010/ว. 396 ลงวันที่ 7 มกราคม 2530) ระเบียบปฏิบัติการให้การล่าเคราะห์เพื่อทำส่วนยางในเขตป่าสงวนแห่งชาติ อันเป็นข้อตกลงระหว่างสำนักงานกองทุนล่าเคราะห์การทำส่วนยางกับกรมป่าไม้ (หนังสือที่ กษ 2002/3/ว.47 ลงวันที่ 16 พฤศจิกายน 2530) การวางแผนพัฒนา

บางร่วมกันระหว่างกรมวิชาการ เกษตรและกรมส่งเสริมการเกษตรในแผนพัฒนาฯของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 6 ในด้านงบประมาณก็มีการใช้ร่วมกันระหว่างสำนักงานกองทุนส่งเสริมการทําล้วนบางกับสถาบันวิจัยบาง กรมวิชาการ เกษตร โดยสำนักงานกองทุนส่งเสริมการทําล้วนบางได้นำเงินที่เก็บได้จากพ่อค้าสิ่งบางออกไปจำหน่ายต่างประเทศไปแบ่งเป็น 3 ส่วนคือ (ณรงค์ ลู่จเร, 2525 : 3)

ส่วนที่ 1 ร้อยละ 90 จ่ายให้แก่เจ้าของล้วนบางที่ได้รับการส่งเสริม เป็นค่าแรงงานและวัสดุส่งเสริม เช่น ค่าเตรียมดิน ค่าปราบวัชพืช ค่าปุ๋ย และวัสดุปลูก

ส่วนที่ 2 ร้อยละ 5 ให้สำนักงานกองทุนส่งเสริมการทําล้วนบางเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน

ส่วนที่ 3 ร้อยละ 5 ให้สถาบันวิจัยบางและกรมวิชาการ เกษตรเป็นค่าใช้จ่ายในการค้นคว้าทดลอง เกี่ยวกับกิจการบางที่เป็นประโยชน์ต่อเจ้าของล้วนบาง

ส่วนความร่วมมือกับกรมวิชาการ เกษตรนั้นก็ได้ร่วมมือกันอย่างใกล้ชิด (สำเริง ศัตรุลาวิไล, สัมภาษณ์) ดังจะเห็นได้จากประกาศสำนักงานกองทุนส่งเสริมการทําล้วนบาง เรื่องการกำหนดบางพันธุ์ดี ก็ประกาศโดยอาศัยคำแนะนำของกรมวิชาการ เกษตรมาถือปฏิบัติ (หนังสือที่ กษ 2002/2 ว. 40 ลงวันที่ 2 ตุลาคม 2530)

นอกจากจะมีการสื่อสารระหว่างหน่วยงานที่หน้าที่รับผิดชอบในระดับชาติกันอย่างชัดเจน และมีการกำหนดขอบเขตการปฏิบัติงานของแต่ละหน่วยงานอย่างแน่นอน แล้วในการสื่อสารระหว่างหน่วยงานกลางในกรุงเทพฯและหน่วยงานที่ปฏิบัติงานในพื้นที่ทั้งในส่วนของกรมส่งเสริมการเกษตรและสำนักงานกองทุนส่งเสริมการทําล้วนบางที่กระทำได้รวดเร็วถูกต้อง โดยอาศัยสื่อหลายประเภท อันได้แก่หนังสือสั่งการ การจัดฝึกอบรม จัดสัมมนา และการจัดงาน พร้อมทั้งมีหนังสือเอกสารแจกจ่ายให้แก่ผู้ปฏิบัติในพื้นที่อย่างสม่ำเสมอและเพียงพอ (นุกูล ไกรรอด, หัวหน้าสำนักงานกองทุนส่งเสริมการทําล้วนบางสาขาเวียงสระ, สัมภาษณ์) ยกตัวอย่างเช่น วารสารบางพารา ข่าวกองทุนส่งเสริมการทําล้วนบาง คู่มือล้วนบางพันการส่งเสริม และเอกสารอีกหลายประเภทของสถาบันวิจัยบาง กรมวิชาการ เกษตร

กล่าวโดยสรุปมีกระบวนการสื่อสารระหว่างหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องในนโยบายส่งเสริมการปลูกบางพารานั้นเป็นกระบวนการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ เนื่องจากได้มีการปฏิบัติติดต่อกันเป็นเวลายาวนาน 30 ปี จึงสามารถวิเคราะห์ถึงข้อผิดพลาดในอดีตและดำเนินการปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพ

ในปัจจุบัน การสื่อสารดังกล่าวจะเริ่มต้นจากหน่วยงานซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องในนโยบายส่งเสริมการปลูกยางพารา อันมีหน่วยงานหลักได้แก่สำนักงานส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กรมวิสาหการเกษตร หน่วยงานเหล่านี้จะร่วมกันกำหนดนโยบายเป้าหมายและแผนการพัฒนาข้างอื่น รวมทั้งกำหนดขั้นตอนการนำนโยบายไปปฏิบัติ เพื่อให้เกิดการรับช่วงงานอย่างมีเอกภาพและสอดคล้องกัน ในขณะที่เกี่ยวข้องกับช่องทางในการสื่อสารระหว่างหน่วยปฏิบัติการส่วนกลางกับหน่วยงานในพื้นที่ได้อาศัยช่องทางการดำเนินการหลายช่องทาง ทั้งในรูปหนังสือสั่งการ หนังสือคู่มือปฏิบัติงาน ระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ ตลอดจนการให้พนักงานได้รับการฝึกอบรม การสัมมนาและการไปดูงาน ทั้งนี้เพื่อมุ่งหวังให้ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ได้เข้าใจในแนวนโยบายและแนวทางปฏิบัติตลอดจนได้สะสมเพิ่มพูนความรู้เพื่อประโยชน์ในการให้บริการประชาชนในพื้นที่นั้นเอง (กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ, 2525) แต่อย่างไรก็ตามสำหรับหน่วยงานที่ลงไปปฏิบัติงานในพื้นที่ อันได้แก่ สำนักงานเกษตรอำเภอ และสำนักงานกองทุนส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศนั้น ไม่ได้มีการติดต่อสื่อสารและปฏิบัติงานร่วมกัน แต่จะดำเนินงานไปในรูปของการรับช่วงต่อการดูแลส่วนงานที่พื้นที่ส่งเสริม โดยสำนักงานกองทุนส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศจะให้สำนักงานเกษตรอำเภอเป็นผู้ดูแลส่วนงานที่พื้นที่ส่งเสริมแล้ว

4. ลักษณะของหน่วยงานฝ่ายปฏิบัติการ อันได้แก่ บรรทัดฐานและรูปแบบความสัมพันธ์ภายในโครงสร้างของหน่วยงาน รูปแบบความสัมพันธ์กับหน่วยงานอื่นที่จะต้องร่วมมือประสานงานกันทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ รวมตลอดถึงหน้าที่และงานอื่น ๆ ที่หน่วยงานจะต้องรับผิดชอบ เพราะสิ่งเหล่านี้จะส่งผลกระทบต่อกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ ลักษณะของหน่วยงานจะมีมากยิ่งขึ้นในกรณีที่ หน่วยงานมีปริมาณข่าวลือและทรัพยากรที่เพียงพอหรือผู้นำของหน่วยงานมีความรู้ความสามารถ มีความเป็นผู้นำ รวมทั้งได้รับการสนับสนุนจากสมาชิกและกลุ่มผลประโยชน์ ดังได้วิเคราะห์ในเรื่องของทรัพยากรและปริมาณข่าวลือ ซึ่งหน่วยงานในพื้นที่ได้รับจากหน่วยงานผู้กำหนดนโยบายแล้วว่า ในการนำนโยบายส่งเสริมการปลูกยางพาราไปปฏิบัตินั้น ได้รับการสนับสนุนในด้านปริมาณข่าวลือและทรัพยากร อันได้แก่ เงินงบประมาณ เครื่องมือ อุปกรณ์ และแรงจูงใจในการปฏิบัติอย่างดียิ่ง ดังนั้นโดยพื้นฐานของหน่วยงานฝ่ายปฏิบัติการเหล่านี้จึงเป็นหน่วยงานที่มีความพร้อม นอกจากนี้หน่วยงานเหล่านี้เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบงานเฉพาะด้าน (Uni-functional Units) จึงเป็นหน่วยงานที่มีภาระหน้าที่และขอบเขตการปฏิบัติงานที่มีความแน่นอน การนำนโยบายส่งเสริมการปลูกยางพาราไปปฏิบัติจึงเท่ากับ การปฏิบัติงานประจำ ซึ่งได้กำหนด

เป้าหมาย แผนการและโครงการในแต่ละปีไว้อย่างแน่นอน (หนังสือที่ กษ 2022/663 ลงวันที่ 16 มีนาคม 2531, หนังสือที่ ลฎ 1210/512 ลงวันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2531) ตั้งเฝ้าการปฏิบัติงานจึงสามารถกระทำใต้ภายใต้บรรทัดฐานแบบรูปแบบความสัมพันธ์ของโครงสร้างของหน่วยงาน ซึ่งแต่ละหน่วยงานใต้กำหนดไว้อย่างแน่นอน (กมลพงษ์ ลู่ชาติานนท์, นิติย สันทวิ, สัมภาษณ์) ในส่วนของความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานนั้น เนื่องจากเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบงานประเภทเดียวกันแต่แยกกันเป็นคนละขั้นตอน เมื่อหน่วยงานในลู่กกลางใต้กำหนดการประสานไว้เป็นขั้นตอนแล้ว หน่วยงานลู่ปฏิบัติงานในลู่กที่ลู่ไม่มีปัญหาในการประสานงานแต่อย่างใด

จากการวิเคราะห์ในประเด็นลักษณะของหน่วยงานลู่ปฏิบัติงานยังต้น ช้ให้เห็นว่าการนำนโยบายลู่ส่งเสริมการปลูกยางพาราไปปฏิบัติลู่ ในเมื่อหน่วยงานลู่กำหนดนโยบายในลู่กกลางใต้กำหนดแนวทางในการประสานการปฏิบัติไว้อย่างชัดเจนแล้ว หน่วยงานปฏิบัติงานในลู่กที่ลู่ไม่จำเป็นจะต้องแบ่งรับภาระในการลู่ติดต่อประสานงานเองแต่อย่างใด คงมีหน้าที่เพียงลู่รับมอบหมายแนวทางลู่มาปฏิบัติ ซึ่งตลอดระยะเวลาที่ลู่ผ่านมาลู่ไม่ปรากฏว่าใต้เกิดปัญหาในการประสานการปฏิบัติแต่อย่างใด (บุกุล โกรรอด, สัมภาษณ์) อีกประการลู่หนึ่ง หน่วยงานลู่มีหน้าที่นำนโยบายไปปฏิบัติ เป็นหน่วยงานลู่มีหน้าที่เฉพาะต้น ซึ่งใต้รับการลู่สนับสนุนในด้านปริมาณข้าวลู่สารงบประมาณอย่างเพียงพอ (กมลพงษ์ ลู่ชาติานนท์, สัมภาษณ์) มีการกำหนดขั้นตอนก่อนลู่หลังในการปฏิบัติงานไว้อย่างแน่นอน ทั้งในด้านการลู่ส่งเสริม การลู่แสลู่ลู่จากลู่กการลู่ลู่เคราะห์ และ การลู่ฝึกอบรม จึงใต้ใต้ว่าลักษณะของหน่วยงานลู่ปฏิบัติงานในลู่ปัจจุบันมีความเหมาะสมลู่อย่างลู่ใต้ที่ลู่จะผลลู่ต้นลู่ให้ลู่นโยบายลู่ดังกล่าวบรรลุเป้าหมาย

5. เงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง ใต้ใต้ใต้ ความต้องการของลู่ชุมชน ลู่สถานะทางเศรษฐกิจและเงื่อนไขทางสังคมในการลู่ตอบสนองลู่ต้นนโยบาย รวมทั้งการลู่สนับสนุนของมลู่ติมหาลู่ชน พรรคการเมือง ลู่กลุ่มผลลู่ประโยชน์และลู่ผู้นำลู่ชุมชนลู่ต้นการนำนโยบายไปปฏิบัติ ใต้ใต้ใต้ความลู่ความลู่ชัดเจน เป็นปรากฏการณ์ลู่ธรรมดา เพราะการนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นลู่เรื่องของการลู่เผชิญหน้า การบริหารความลู่ชัดเจน การลู่แสลู่หาความลู่สนับสนุน การลู่โฆษณาชวนลู่เชื่อ และการลู่รู้จักลู่สร้างเงื่อนไขลู่ลู่รอง และลู่แสลู่หาการลู่สนับสนุนจากมลู่ติมหาลู่ชน ลู่กลุ่มอิทธิพลและลู่กลุ่มผลลู่ประโยชน์ เมื่อพิจารณาในเงื่อนไขเศรษฐกิจลู่แล้ว จะเห็นใต้ใต้ว่าลู่ประลู่ชาลู่ชนของอำเภอเวียงลู่ระลู่ยลู่ละ 80 มลู่รายลู่ใต้จากการลู่ทำลู่สวนยางพารา (นิติย สันทวิ, สัมภาษณ์) ดังจะเห็นใต้ใต้จากลู่พื้นที่ปลูกยางพาราทั้งหมดในลู่ปัจจุบันลู่มีลู่จำนวนถึง 96,230 ไร่ ใต้พื้นที่ปลูกยางพาราเหล่านี้เป็นลู่พื้นที่ลู่อยู่ในความลู่รับผิดชอบ

ของสำนักงานกองทุนส่งเสริมการร่ำสวนยาง จำนวน 14,348 ไร่ (กมลพงษ์ ลู่ชาตานนท์, สัมภาษณ์) นอกจากนี้ยังมีพื้นที่อีกประมาณร้อยละ 45 ซึ่งจะต้องปลูกยางพันธุ์ดีแทนยางพันธุ์พื้นเมืองต่อไป (นิศย์ จันทร์, สัมภาษณ์) ซึ่งเมื่อได้ปลูกยางพันธุ์ดีแทนพันธุ์พื้นเมืองแล้ว จะทำให้ชาวสวนยางสามารถเพิ่มรายได้ขึ้นอีกประมาณ 400% จากรายได้เดิม (Office of The Rubber Replanting Aid Fund, 1983 : 25) นอกจากนี้ในการดำเนินงานจัดตั้งกลุ่มปรับปรุงคุณภาพยางแผ่นและรวมกลุ่มขายยางก็ทำให้ชาวสวนยางมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการนำยางไปขายกับพ่อค้าอีกทีโลกรวมละประมาณ 50 ล้านบาท (วันชัย ขจรธีรสกุล, สัมภาษณ์) ซึ่งผลประโยชน์ทั้งหมดก็จะตกอยู่กับชาวสวนยาง เมื่อพิจารณาในแง่ดีจะเห็นได้ว่า นโยบายส่งเสริมการปลูกยางพาราเป็นนโยบายที่เหมาะสมกับท้องถิ่น ให้ประโยชน์แก่เกษตรกรชาวสวนยาง และยังเป็นนโยบายที่เน้นการให้มากกว่าการใช้กฎเกณฑ์บังคับใด ๆ ทั้งสิ้น ดังที่เห็นจึงเป็นนโยบายที่เกษตรกรชาวสวนยางมีความพึงพอใจดังที่พนักงานตรวจสวนยางของสำนักงานกองทุนส่งเสริมการปลูกยางพาราอำเภอเวียงสระได้กล่าวไว้ว่า "ชาวบ้านเขามีความพึงพอใจพวกผมมากเพราะเราเป็นผู้ขายรายได้ และชีวิตใหม่ไม่มอบให้แก่เขา" (กมลพงษ์ ลู่ชาตานนท์, สัมภาษณ์) นอกจากนี้จากการสังเกตการณ์ของผู้วิจัยที่ได้ไปร่วมการฝึกอบรมเจ้าของสวนยางที่มีการส่งเสริมประจำปี 2531 จำนวน 5 ครั้ง มีเกษตรกรเข้าฝึกอบรมจำนวน 100 คน เห็นได้อย่างชัดเจนว่า ผู้รับการฝึกอบรมมีความพร้อมและมีความตั้งใจในการฝึกอบรมเป็นอย่างดีทั้งที่การฝึกอบรมนั้นกระทำตั้งแต่ 9.00-16.00 น. ผู้เข้าฝึกอบรมก็ไม่รู้สึกเบื่อหน่ายเหตุที่เป็นเช่นนั้นก็เพราะชาวบ้านมีความพร้อมและเรียกร้องต้องการสิ่งดีเมื่อทางราชการได้ตอบสนองให้ จึงยินดีปฏิบัติตามเงื่อนไขอย่างเต็มความสามารถ (เชือน อนุภักดิ์, สัมภาษณ์)

อย่างไรก็ตามการนำนโยบายไปปฏิบัติในกรณีของการแนะนำเทคโนโลยีสมัยใหม่ เช่น การใส่ปุ๋ย การกรีดยางหรือการแนะนำให้ปลูกพืชแซม ตลอดจนเรื่องการจัดตั้งกลุ่มปรับปรุงคุณภาพยางพาราและรวมกลุ่มขายยาง (วิพาก เม่งช่วย, สัมภาษณ์) ได้เกิดปัญหาและอุปสรรคขึ้นสาเหตุเนื่องจากสวนยางร้อยละ 50 เป็นสวนยางขนาดเล็กได้ผลผลิตต่ำ เป็นเหตุให้เกษตรกรส่วนหนึ่งมีฐานะยากจนขาดกำลังในการพัฒนาตนเอง อีกประการหนึ่งในการถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อให้เกษตรกรเปลี่ยนแปลงวิธีปฏิบัตินั้น ต้องการเจ้าหน้าที่ที่มีความสามารถสูง ได้รับการฝึกฝนในเรื่องเหล่านี้มาโดยเฉพาะซึ่งในขณะนี้ยังขาดแคลนเจ้าหน้าที่ประเภทนี้ (วิพาก เม่งช่วย, สัมภาษณ์) เหตุที่เป็นเช่นนี้เพราะการเปลี่ยนความคิดและทัศนคติของเกษตรกรซึ่งได้ยึดถือมาตั้งแต่ เดิม

เป็นการโต้แย้งกับหลักปฏิบัติที่เกษตรกรยึดถือมาเป็นเวลานาน (วันชัย ขจรธีรกุล, สัมภาษณ์) ซึ่งต้องใช้เวลาในการชักจูงระยะหนึ่ง ประกอบกับเกษตรกรบางส่วนมีฐานะเศรษฐกิจไม่เอื้ออำนวยจึงเป็นปัญหาในการส่งเสริมมากขึ้น แต่สำหรับเกษตรกรที่มีฐานะเศรษฐกิจดีทางราชการแทบไม่ต้องเข้าไปกระทำการส่งเสริมแนะนำเลย ถ้าบุคคลเหล่านี้ต้องการความช่วยเหลือก็จะมีติดต่อกับสำนักงานเกษตรอำเภอหรืออาจไปติดต่อกับหน่วยงานในส่วนกลางโดยตรง และเพราะฐานะเศรษฐกิจที่ดีมีเอง ทำให้มีเวลาศึกษาค้นคว้า ความรู้ และงานวิจัยใหม่ ๆ จนบางคนต้องมีความรู้มากกว่าผู้ปฏิบัติงานในหน่วยราชการ (मितย์ จันทร์, สัมภาษณ์)

ตั้งมั่นนโยบายส่งเสริมการปลูกยางพาราจึงเป็นนโยบายที่เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจในพื้นที่เป็นอย่างมาก เกษตรกรชาวสวนยางมีความกระตือรือร้นที่จะพัฒนาตนเอง แต่ปัญหาจะเกิดขึ้นบ้างในกรณีที่เกษตรกรนั้นมีส่วนยางขนาดเล็กและฐานะยากจน เกษตรกรเหล่านี้จึงยังไม่พร้อมที่จะเปลี่ยนแปลง เทคโนโลยีในการผลิตยางของตนเอง อันเป็นผลมาจากความยากจนและความเชื่อถือว่าสิ่งที่ตนทำมานั้นถูกต้องแล้ว แต่อย่างไรก็ตามในปัจจุบันเกษตรกรส่วนหนึ่งได้เข้าไปถือครองและทำประโยชน์ในเขตพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ประมาณว่ามีพื้นที่ป่าสงวนที่ราษฎรเข้าไปถือครองทั้งสิ้น 48,125 ไร่ ประมาณ 60% ของพื้นที่ดังกล่าวเกษตรกรได้ใช้ปลูกยางพารา ซึ่งจะเกิดปัญหาในการขอรับทุนส่งเสริมในโอกาสต่อไป เพราะในปัจจุบันสำนักงานกองทุนส่งเสริมการทำสวนยางได้มีหนังสือที่ กษ 2002/3 ว. ลงวันที่ 16 พฤศจิกายน 2530 แจ้งวิธีการปฏิบัติในการให้การส่งเสริมเพื่อปลูกแทนยางในเขตป่าสงวนแห่งชาติโดยสรุปว่า สำนักงานจะให้ทุนส่งเสริมได้เมื่อ ผู้ยื่นคำขอรับการส่งเสริมได้นำเอกสารอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์หรืออาศัยในเขตป่าสงวนแห่งชาติเป็นการชั่วคราวตามมาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 จากพนักงานป่าไม้มายื่นต่อสำนักงานฯ ซึ่งในทางปฏิบัติปรากฏว่ากรมป่าไม้ไม่อนุญาตให้เกษตรกรเข้าไปทำประโยชน์ในเขตป่าสงวนแห่งชาติได้เลย (กมลสิทธิ์ ลู่ฮาดานนท์, สัมภาษณ์) นั้นหมายความว่า เกษตรกรนั้นจะไม่สามารถได้รับทุนส่งเสริมจากสำนักงานกองทุนส่งเสริมการทำสวนยาง ซึ่งจะเกิดปัญหาแก่เกษตรกรชาวสวนยางของอำเภอเวียงสระในอนาคต

6. การสนับสนุนของผู้ปฏิบัติ หมายถึง ทัศนคติ จิตใจของผู้ปฏิบัติและการคาดหวังต่อผลของนโยบายที่จะเกิดขึ้นกับหน่วยงาน และผลประโยชน์ส่วนบุคคลซึ่งผู้ปฏิบัติจะพิจารณาว่านโยบายนั้นขัดต่อผลประโยชน์ส่วนตัวหรือไม่ ขัดกับคำนิยมส่วนตัวหรือไม่ เพราะนโยบายที่ผู้ปฏิบัติให้การยอมรับ

รับและมีความปรารถนาที่จะนำไปปฏิบัติ ในขณะที่ตัวกันจะต้องมีทรัพยากรและแรงจูงใจ และกระบวนการสื่อสารข้อความที่ชัดเจน เมื่อพิจารณาถึงการสนับสนุนของผู้ปฏิบัติในกรณีนโยบายส่งเสริมการปลูกยางพารา จะเห็นได้ว่าเนื่องจากงานส่งเสริมการปลูกยางพาราเป็นงานในหน้าที่ปกติของสำนักงานเกษตรอำเภอและสำนักงานกองทุนส่งเสริมการทำสวนยาง ซึ่งได้รับการสนับสนุนในด้านทรัพยากรและแรงจูงใจอย่างเต็มที่ในด้านกระบวนการสื่อสารข้อความนั้น ก็มีความชัดเจน ไม่มีปัญหาสำหรับผู้นำนโยบายไปปฏิบัติแต่อย่างใด ดังนั้นจึงปรากฏว่าผู้ปฏิบัติมีทัศนคติที่ดีและมีความคาดหวังว่าตนเองปฏิบัติงานมืออย่างเต็มที่ก็จะเป็นผลงานที่ผู้บังคับบัญชาจะต้องนำไปพิจารณาในการให้ความดีความชอบประจำปี (วันชัย ชจรธีระสกุล, สัมภาษณ์) ในอีกด้านหนึ่งเนื่องจากนโยบายส่งเสริมการปลูกยางพาราเป็นนโยบายที่เน้นการให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชน ไม่มีลักษณะเผชิญหน้าหรือขัดแย้งกับประชาชนหรือไม่มีส่วนในการที่จะเข้ามาเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตของเกษตรกรและผู้ปฏิบัติ ดังนั้นผู้ปฏิบัติงานจึงเกิดความพึงพอใจในฐานะที่เป็นเสมือนหนึ่งนักบุญที่เข้าไปให้ความช่วยเหลือเกษตรกร (นิติย์ จันทร์, สัมภาษณ์) ในอีกด้านหนึ่งก็ได้รับความรักและการยอมรับนับถือจากเกษตรกร (วิพาก เม่งช่วย, สัมภาษณ์) ทำให้ผู้ปฏิบัติงานเกิดความภาคภูมิใจและพร้อมที่จะผลักดันให้นโยบายส่งเสริมการปลูกยางพาราบรรลุเป้าหมาย

สรุป ในการทำนโยบายส่งเสริมการปลูกยางพาราไปปฏิบัตินี้หน่วยงานซึ่งมีบทบาทเกี่ยวข้องกับการส่งเสริมปลูกยางพาราในส่วนกลางได้ร่วมกันกำหนด มาตรฐานและกรอบของนโยบายไว้อย่างชัดเจน มีเป้าหมายการปฏิบัติที่ชัดเจน ดังนั้นเมื่อมีการมอบหมายงานไปยังหน่วยปฏิบัติการในระดับอำเภอ งานที่หน่วยปฏิบัติการในระดับอำเภอได้รับมอบหมาย จึงมีความชัดเจนและมีขอบเขตการปฏิบัติที่แน่นอน พร้อมทั้งได้รับการสนับสนุนในด้านงบประมาณและแรงจูงใจสำหรับผู้ปฏิบัติตามนโยบาย สำหรับหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติเป็นหน่วยงานที่มีความพร้อมสูง เพราะถือว่างานส่งเสริมการปลูกยางพาราเป็นกิจกรรมหลักของหน่วยงาน เป็นงานในความรับผิดชอบซึ่งถ้าปฏิบัติหน้าที่บกพร่องก็ถือว่าเป็นความผิดทางวินัย ในด้านการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้กำหนดนโยบายกับผู้รับนโยบายไปปฏิบัติก็ดำเนินไปอย่างราบรื่น โดยอาศัยช่องทาง การสื่อสารหลายประเภท อย่างไรก็ตามในการสื่อสารเพื่อประชาสัมพันธ์แนวนโยบาย และโน้มน้าวให้เกษตรกรชาวสวนยางเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีการผลิต เช่น การใส่ปุ๋ย การเปลี่ยนระบบกรีด และการรวมกลุ่มปรับปรุงคุณภาพยางแผ่นและรวมกลุ่มขายยางนั้น ประสบปัญหาอยู่บ้าง อันเนื่อง

มาจาก การขาดเจ้าหน้าที่ที่มีความสามารถในการชักจูงใจราษฎรและปัญหาเศรษฐกิจของ
เกษตรกรอันเนื่องมาจากเกษตรกรส่วนใหญ่เป็นผู้ถือครองส่วนขนาดเล็ก แต่อย่างไรก็ตาม
ในด้านการสนับสนุนของผู้ปฏิบัติแล้วปรากฏว่าได้รับการสนับสนุนอย่างดี อันเนื่องมาจาก
นโยบายส่งเสริมการปลูกยางพาราฝืนเหน็ดเหนื่อยและขอเขตที่ชัดเจน มีรูปธรรมในการปฏิบัติ
ตรงกับวิสัยทัศน์ที่ได้เรียนรู้มา และได้ปฏิบัติมาเป็นเวลานาน ถือเป็นหน้าที่ประจำของหน่วยงาน
สามารถคาดหวังผลงานได้อย่างแน่นอน นอกจากนี้ยังเป็นแนวนโยบายที่มุ่งให้ความช่วยเหลือ
แก่ประชาชน โดยปราศจากกลไกบังคับ ทำให้ผู้ปฏิบัติได้รับการยอมรับนับถือจากประชาชน
ซึ่งจะทำให้ผู้ปฏิบัติงานเกิดทัศนคติที่ดีต่องานและต่อประชาชนในขณะเดียวกัน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย